

MEZINÁRODNÍ OCHRANA AUTORSKÝCH A SOUVISEJÍCÍCH PRÁV

I. Mezinárodní smlouvy na ochranu autorských a souvisejících práv

1. Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. září 1886

a) důležité zásady Bernské úmluvy

- národní zacházení – výjimky
- minimální standard právní ochrany
- bezformálnost
- ochrana právním řádem země, v níž je o ochranu žádáno
- subjekty ochrany (čl. 3): autoři – občané smluvních států (nezveřejněná a zveřejněná díla), nebo pokud nejsou občany smluvních států, podmínka prvního zveřejnění díla ve smluvním státu či současné zveřejnění v nesmluvním a smluvním státu (pouze zveřejněná díla)

b) předmět ochrany – demonstrativní výčet (čl. 2)

c) chráněná práva

i. osobnostní práva (čl. 6bis)

- právo osobovat si autorství
- právo na nedotknutelnost díla

ii. majetková práva

- právo na překlad (čl. 8)
- právo na rozmnožování – jakýkoli způsob či forma (čl. 9)
- právo na veřejné provozování a provádění dramatických, hudebně dramatických a hudebních děl včetně přenosu takových provozování a provádění (čl. 11)
- právo na vysílání a sdělování literárního a uměleckého díla veřejnosti (čl. 11bis)
- právo na veřejné přednášení a veřejný přenos přednesení (čl. 11ter)
- právo na zpracování (čl. 12)
- právo na užití literárního nebo uměleckého díla k filmovému zpracování a rozmnožování těchto děl, právo na rozšiřování, provozování, provedení a sdělování veřejnosti takto zpracovaných nebo rozmnožených děl (čl. 14)
- právo na odměnu při opětovém prodeji originálu díla uměleckého či rukopisu díla literárního (droit de suite) – založeno na reciprocitě (čl. 14ter)

d) omezení majetkových práv – zejména: tříkrokový test (pouze právo na rozmnožování - čl. 9 odst. 2), citace (čl. 10), rozmnožování novinových nebo jiných článků a užití děl za účelem zpravodajství o aktuálních událostech (čl. 10bis)

e) trvání majetkových práv – život autora + 50 let

2. Všeobecná úmluva o právu autorském (1952; UNESCO)

- překonání rozdílů kontinentálně evropské a angloamerické koncepce
- výhrada autorského práva – © nositel práva rok prvního uveřejnění (čl. III odst. 1)
- doba ochrany – život autora + 25 let

3. Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových organizací (Římská úmluva) (1961)

a) definice zvukového záznamu (čl. 3(b))

b) chráněná práva

i. výkonní umělci (čl. 7) – právo zakázat:

- vysílání a sdělování veřejnosti svých živých výkonů
- pořízení záznamu jejich živého nezaznamenaného výkonu
- rozmnožení takového záznamu, jestliže původní záznam byl pořízen bez jejich souhlasu nebo je-li rozmnožován pro jiné účely, než k jakým udělili souhlas

ii. výrobci zvukových záznamů (čl. 10 a 12):

- právo zakázat nebo povolit přímé či nepřímé rozmnožování svých zvukových záznamů
- právo na spravedlivou odměnu při vysílání nebo sdělování veřejnosti svých záznamů vydaných k obchodním účelům (naleží rovněž výkonným umělcům, jestliže to stanovuje národní právo)
- výhrada práva výrobce zvukového záznamu – (P) rok prvního uveřejnění nositel práv (čl. 11)

iii. vysílatelé (čl. 13) – právo zakázat nebo povolit:

- přenos svých vysílání
- jejich záznam
- jejich rozmnožování
- sdělování veřejnosti svých televizních vysílání, děje-li se takové sdělování na místech přístupných veřejnosti za vstupné

c) omezení a výjimky – zejména: soukromé užití, zpravodajství o aktuálních událostech, dočasný záznam, vyučování + stejná omezení jako pro autorská práva (čl. 15)

d) délka ochrany - 20 let (čl. 14)

4. Dohoda TRIPS

a) autorská práva

- povinnost dodržovat články 1-21 Bernské úmluvy (kromě osobnostních práv - čl. 6bis) (čl. 9(1))
- rozsah ochrany (čl. 9(2))
- počítačové programy (čl.10(1))
- databáze (čl.10(2))
- právo na pronájem počítačových programů a kinematografických děl (čl. 11)
- délka ochrany (čl. 12)
- omezení a výjimky – tříkrokový test (čl. 13)

b) související práva (čl. 14)

- podobný výčet jako v Římské úmluvě + právo na pronájem (čl. 14(4))
- ustanovení Římské úmluvy nejsou zahrnuta
- délka ochrany – 50 let pro výkonné umělce a výrobce zvukových záznamů, 20 let pro vysílatele (čl. 14 odst. 5)
- výjimky – odkaz na Římskou úmluvu
- odlišnosti od Římské úmluvy

5. Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o autorském právu, ang. WIPO Copyright Treaty (WCT) (1996)

a) vztah k Bernské úmluvě (čl. 1 a 3)

b) práva přiznaná WCT

- rozsah ochrany (čl. 2)
- počítačové programy a databáze (čl. 4 a 5)
- právo na rozšiřování a právo na pronájem (čl. 6 a 7)
- rozsah práva na rozmnožování a ukládání děl na elektronický nosič
- přenos autorských děl přes počítačové sítě – právo na sdělování díla veřejnosti a zpřístupňování díla veřejnosti (čl. 8)
- technické prostředky ochrany a digitální správa práv (čl. 11 a 12)

c) omezení a výjimky – tříkrokový test se aplikuje i na práva přiznaná Bernskou úmluvou (čl. 10)

d) ostatní principy

6. Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a zvukových záznamech, ang. WIPO Performances and Phonograms Treaty (WPPT) (1996)

- a) vztah k ostatním mezinárodním smlouvám (čl. 1)
- b) definice (čl. 2)
- c) práva zaručená WPPT
 - a. práva výkonných umělců
 - i. osobnostní práva (čl. 5)
 - právo být uveden jako výkonný umělec svých výkonů
 - ochrana před každým znetvořením, zkomolením nebo jiné změně jejich výkonů, která by byla na újmu jejich pověsti
 - ii. majetková práva k nezaznamenaným výkonům (čl. 6)
 - právo na vysílání a sdělování veřejnosti svých nezaznamenaných výkonů a záznam svých nezaznamenaných výkonů
 - b. práva výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů
 - právo na rozmnožování (čl. 7/11)
 - právo na rozšiřování (čl. 8/12)
 - právo na pronájem (čl. 9/13)
 - právo na spravedlivou odměnu (čl. 15)
 - přenos přes počítačové sítě (čl. 10/14)
 - technické prostředky ochrany a digitální správa práv (čl. 18 a 19)
 - délka ochrany (čl. 17)
- d) omezení a výjimky – stejná omezení jako pro autorská práva + tříkrokový test (čl. 16)
- e) další principy